
Vergaderjaar 2006–2007 B

30 978

Subsidiariteitstoets van de Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, De Raad en het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's «Verbetering van de arbeidskwaliteit en -productiviteit: communautaire strategie 2007–2012 voor de gezondheid en veiligheid op het werk» (COM(2007) 62)

Nr. 2

BRIEF VAN DE TIJDELIJKE COMMISSIE SUBSIDIARITEITSTOETS

Aan:

De voorzitter van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de Eerste Kamer

De voorzitter van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de Tweede Kamer

Den Haag, 4 juli 2007

Zoals u bekend toetst de tijdelijke commissie subsidiariteitstoets, samen met de betrokken vakcommissies vastgestelde (en deels nog in te dienen) voorstellen van de Europese Commissie aan de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit. De te volgen procedure is weergegeven in Kamerstuk 30 389, nr. 1 (p. 7–9).

Onlangs heeft de Europese Commissie bovengenoemde, in de lijst van 11 opgenomen, mededeling gepubliceerd.

De commissie ziet geen aanleiding om onderhavige mededeling verder in procedure te nemen en zij verwijst het document graag door ter eigenstandige behandeling door uw commissie. De bevindingen van de tijdelijke commissie subsidiariteitstoets staan samengevat in de doorverwijzing, die ik u hierbij ter kennisneming toezend.

Voorzitter van de tijdelijke commissie subsidiariteitstoets,
J. J. van Dijk

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's «Verbetering van de arbeidskwaliteit en -productiviteit: communautaire strategie 2007-2012 voor de gezondheid en veiligheid op het werk» (COM(2007) 62 def)

Conclusie TCS: geen adviesaanvraag

De Tijdelijke Commissie Subsidiariteitstoets (TCS) ziet geen reden om deze mededeling verder aan de parlementaire subsidiariteits- en proportionaliteitstoets te onderwerpen en ziet daarom af van een adviesaanvraag bij de vakcommissies. Eventuele verdere handeling van de mededeling wordt overgelaten aan de vaste commissies voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid van Senaat en Tweede Kamer, die desgewenst in overleg kunnen treden met de Nederlandse regering.

Attributie van bevoegdheden

Bestaat er voor de na te streven doelstelling van het voorgenomen optreden een bevoegdheidstoekenning in het EG-Verdrag? Het beleid van de Gemeenschap ter bevordering van veiligheid en gezondheid op het werk wordt merendeels gebaseerd op artikel 137 EG-Verdrag. Lid 1, onderdeel a van dat artikel bepaalt dat ter verwezenlijking van de doelstellingen van artikel 136¹ het optreden van de lidstaten ter verbetering van met name het arbeidsmilieu, om de veiligheid en de gezondheid van de werknemers te beschermen, door de Gemeenschap kan worden ondersteund en aangevuld. Te dien einde kan de Raad, op grond van lid 2, artikel 137 EG-Verdrag maatregelen aannemen die erop gericht zijn de samenwerking tussen de lidstaten aan te moedigen door middel van initiatieven ter verbetering van de kennis, ontwikkeling van de uitwisseling van informatie en optimale praktijken, bevordering van innoverende benaderingswijzen en evaluatie van ervaringen, met uitsluiting van harmonisatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten. Tevens kan de Raad op onderhavig terrein door middel van richtlijnen minimumvoorschriften vaststellen die geleidelijk van toepassing zullen worden, met inachtneming van de in elk van de lidstaten bestaande omstandigheden en technische voorschriften. In deze richtlijnen wordt vermeden zodanige administratieve, financiële en juridische verplichtingen op te leggen dat de oprichting en ontwikkeling van kleine en middelgrote ondernemingen daardoor zou kunnen worden belemmerd. De Raad besluit volgens de procedure van artikel 251 na raadpleging van het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's. Overigens beletten de aldus vastgestelde bepalingen niet dat een lidstaat maatregelen met een hogere graad van bescherming handhaaft of invoert welke met het EG-Verdrag verenigbaar zijn.

Subsidiariteit

Het optreden van de Gemeenschap ter bevordering van de veiligheid en gezondheid op de werkplek is ondersteunend en aanvullend aan dat van de lidstaten. Het betreft derhalve geen exclusieve bevoegdheid van de Gemeenschap. Daarmee is de subsidiariteitsvraag gerechtvaardigd. In algemene zin geldt dat optreden van de Gemeenschap alleen dan gerechtvaardigd is als de doelstelling van het overwogen optreden (1) niet voldoende door de lidstaten kan worden verwezenlijkt én (2) beter door de Unie kan worden gerealiseerd.

¹ Deze doelstellingen zijn: de bevordering van de werkgelegenheid, de gestage verbetering van de levensomstandigheden en de arbeidsvoorwaarden, zodat de onderlinge aanpassing daarvan op de weg van de vooruitgang wordt mogelijk gemaakt, alsmede een adequate sociale bescherming, de sociale dialoog, de ontwikkeling van de menselijke hulpbronnen om een duurzaam hoog werkgelegenheidsniveau mogelijk te maken, en de bestrijding van uitsluiting.

Allereerst moet worden vastgesteld dat het hier een Mededeling betreft en geen wet- of regelgevingsvoorstel, zodat de subsidiariteitsvraag in strikte zin niet van toepassing is.

Het gros van de in de Mededeling bepleite initiatieven komt voortvrees voor rekening van de lidstaten en de sociale partners, waarbij het optreden van de Gemeenschap beperkt blijft tot niet-bindende regelgeving, zoals een aantal (mogelijke) aanbevelingen, of het bevorderen van (de uitwisseling van) goede praktijken, bewustmakingscampagnes en een betere voorlichting, scholing en preventie. De Europese Commissie ziet hierbij een stimulerende, coördinerende en faciliterende rol weggelegd voor zowel het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk, als het Raadgevend Comité voor veiligheid en gezondheid op de arbeidsplaats. Zo beschouwd, lijkt aan het vereiste van subsidiariteit te zijn voldaan. Een definitief subsidiariteitsoordeel is echter pas mogelijk als de voorgestelde initiatieven nader zijn uitgewerkt.

Waar het in deze Mededeling gaat om (bestaande) bindende Europese wet- en regelgeving, wenst de Europese Commissie de uitvoering ervan te verbeteren en te vereenvoudigen. De Mededeling bevat geen concrete voorstellen voor nieuwe Europese wetgeving, maar sluit die ook niet volledig uit. Zo stelt de Mededeling dat de Europese Commissie na raadpleging van sociale partners zal *«doorgaan met het ontwikkelen van mogelijke initiatieven ter verbetering van de preventie van aandoeningen aan het bewegingsapparaat, carcinogene agentia's en infectierisico's in verband met naaldgebruik»*. Tevens zal de Europese Commissie het Comité van hoge functionarissen van de arbeidsinspectie (CHFA) verzoeken nauwer samen te werken met het Raadgevend Comité voor veiligheid en gezondheid op de arbeidsplaats, *«met name bij de voorbereiding van wetgevingsinitiatieven en bij de beoordeling van de toepassing van richtlijnen»*. Concluderend: gelet op het feit dat het accent ligt op de toepassing, uitvoering en verbetering van bestaande communautaire wetgeving en bij nieuwe wetgeving in eerste instantie wordt gedacht aan aanbevelingen is er vooralsnog geen reden te veronderstellen dat het subsidiariteitsvereiste in het geding is.

Proportionaliteit

Vooralsnog geen nadere opmerkingen.

Standpunt Nederlandse regering

Op 23 april 2007 (DIE-614/07) is het BNC-fiche over deze Mededeling aan de beide Kamers aangeboden¹.

Ingekomen stukken

Over de Mededeling heeft de TCS een gezamenlijke standpuntbepaling (23 maart 2007) van VNO-NCW en MKB-Nederland ontvangen. De Kamercommissies kunnen deze brief desgewenst betrekken bij de parlementaire behandeling van deze Mededeling².

¹ Het BNC-fiche is te vinden op www.europapoort.nl dossiernummer E070021.

² De brief is te vinden op www.europapoort.nl dossiernummer E070021.

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's «Verbetering van de arbeidskwaliteit en -productiviteit: communautaire strategie 2007–2012 voor de gezondheid en veiligheid op het werk» (COM(2007) 62 def)

Inleiding en doelstellingen

In de Mededeling COM(2007) 62 wordt een strategie voorgesteld om van 2007 tot 2012 de gezondheid en veiligheid op het werk in de Europese Unie te bevorderen. Doel van de strategie is de totale incidentie per 100 000 werknemers van arbeidsongevallen en beroepsziekten in de EU-27 tegen 2012 met 25% te verminderen door de gezondheid en veiligheid op het werk te verbeteren, om zo een essentiële bijdrage te leveren aan het succes van de strategie voor groei en werkgelegenheid.

De Europese Commissie is van oordeel dat de vorige communautaire strategie (2002–2006) op dit terrein haar vruchten heeft afgeworpen: incidenties van dodelijke arbeidsongevallen en ernstige arbeidsongevallen zijn gedaald. Desondanks acht zij een vervolgaanpak noodzakelijk: 28% van de Europeanen ervaart gezondheidsklachten in verband met (hun vroegere) werk, 35% van de werkenden is van mening dat hun werk een risico voor hun gezondheid met zich meebrengt. Bovendien blijven bepaalde bedrijfstakken naar het oordeel van de Europese Commissie bijzonder gevaarlijk: bouw, landbouw, visserij, vervoer, zorg en sociale voorzieningen.

Voorgestelde maatregelen

1. Communautaire wetgeving

De uitvoering van communautaire wetgeving verbeteren. De Commissie signaleert problemen in met name de risicosectoren (bouw, landbouw, visserij, vervoer, zorg en sociale voorzieningen), bij kwetsbare groepen werknemers (jongeren, werknemers met een tijdelijk contract en laaggekwalificeerde werknemers) en in het MKB en de overheidssector. Dit vergt zowel actie door de Europese Commissie, zondig het inleiden van inbreukprocedures, als in de lidstaten, bijvoorbeeld door middel van niet-bindende instrumenten, zoals de uitwisseling van goede praktijken, bewustmakingscampagnes en een betere voorlichting, scholing en preventie. Tevens bepleit de Europese Commissie nauwere samenwerking bij handhaving van de wetgeving. Tot slot kondigt zij vereenvoudiging aan van het wettelijk kader en aanpassing aan veranderingen.

2. Nationale strategieën

Lidstaten moeten samenhangende nationale strategieën opstellen. Het beoogde forum voor informatie-uitwisseling is het Raadgevend Comité voor veiligheid en gezondheid op de arbeidsplaats. Nationale strategieën moeten bijzondere aandacht besteden aan (1) gezondheidsmonitoring van werknemers als middel tot preventie, (2) maatregelen ter bevordering van rehabilitatie en reïntegratie, (3) toesnijden op demografische en maatschappelijke veranderingen (vergrijzing, migratie etc.) van het beleid voor gezondheid en veiligheid op de werkplek en (4) het bevorderen van samenhang met volksgezondheidsbeleid, beleid inzake regionale ontwikkeling en sociale cohesie, overheidsopdrachten en werkgelegenheid/herstructurering.

3. Gedragsveranderingen bevorderen

Tot stand brengen van het maatschappelijk besef van het belang van preventieve gezondheidszorg en risicopreventie, onder andere door aandacht hiervoor in de onderwijs- en opleidingsprogramma's, het stimuleren van actief bedrijfspreventiebeleid en stimuleren van gezonde levensstijlen. Initiatieven hiertoe zullen moeten worden ontplooid door de lidstaten en sociale partners.

4. Risico-inventarisatie

Inventarisatie van, onderzoek naar en analyse van risico's voor de gezondheid en veiligheid op de werkplek. Het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk zal een stimulerende en zo mogelijk coördinerende rol moeten spelen

5. Bevordering van de geestelijke gezondheid op de werkplek

Problemen ten gevolge van slechte geestelijke gezondheid op de werkplek zijn de vierde oorzaak van arbeidsongeschiktheid. Lidstaten en sociale partners dienen initiatieven te ontplooiën ter bevordering van de geestelijke gezondheid.

6. Monitoring

De Europese Commissie bepleit een adequate en systematische overdracht van statistische data over de gezondheid en veiligheid op het werk en over de inhoud, doelstellingen en effectiviteit van nationale strategieën.

7. Bevorderen van de gezondheid en veiligheid op internationaal niveau

De Europese Commissie noemt in dit verband met name het gremium van de ILO, en in meer algemene zin de kandidaat-lidstaten en economische grootmachten en opkomende economieën.